Astma og allergi blant barn i Nordland

Prevalensen av astma og allergi blant skolebarn i Nordland har økt betydelig i perioden 1985–2008. Bruk av laboratorietester kan gi risiko for over- eller underdiagnostisering.

De siste ti årene har prevalensen av astma og allergi blant barn økt betydelig, men i enkelte land rapporteres det om en utflating. I klinisk praksis understøttes diagnosen av laboratorietester. Ekshalert nitrogenoksid (FENO) er en markør på eosinofil inflammasjon i luftveiene. Hvilken effekt anstrengelse har på FENO-verdiene hos barn har ikke vært fullstendig belyst. Det har heller ikke vært etablert kliniske grenseverdier for serumspesifikk IgE målt med analysesystemet IMMULITE for å diagnostisere allergisk rhinokonjunktivitt.

Mitt doktorgradsarbeid tok utgangspunkt i en randomisert spørreundersøkelse blant 4 150 skolebarn i Nordland. Vi fant at fra 1985 til 2008 økte prevalensen av astma fra 7,3 % til 17,6 % og prevalensen av allergisk rhinokonjunktivitt fra 15,9 % til 24,5 %, mens forekomsten av eksem nådde et platå i siste del av perioden.

801 skolebarn deltok i en klinisk undersøkelse. Vi fant at FENO-verdien var økt blant barn med allergisk rhinokonjunktivitt og allergisk astma sammenliknet med barn uten allergi. FENO-nivåene falt betydelig etter en submaksimal anstrengelsestest på tredemølle. Verdiene kan derfor bli underestimert hvis barn er fysisk aktive før målingene. Videre fant vi at kliniske grenseverdier for å diagnostisere allergisk rhinokonjunktivitt var høyere enn deteksjonsgrensen til IMMULITE. Dersom man bruker deteksjonsgrensen som beslutningspunkt for å diagnostisere allergi, vil dette bidra til å overdiagnostisere allergisk rhinokonjunktivitt.

Björg Evjenth
bjorg.evjenth@gmail.com

Björg Evjenth.
Foto: Mats Jensaa

Disputas

Björg Evjenth disputerte for ph.d.-graden ved Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet 7.11. 2014. Tittelen på avhandlingen er *Fractional exhaled nitric oxide and its relation to exercise, asthma and allergic rhinoconjunctivitis in a subarctic population. A study of asthma and allergy among schoolchildren in Nordland County.*

Elektrokonvulsiv terapi ved bipolar lidelse

Elektrokonvulsiv terapi er mer effektivt enn psykofarmaka i akutt-behandlingen av behandlingsresistente depresjoner ved bipolar lidelse.

De depressive fasene av bipolar lidelse kan være langvarige, vanskelige å behandle og til stor belastning for pasienten. Elektrokonvulsiv terapi (ECT) er et alternativ når den medikamentelle behandlingen svikter. Det mangler randomiserte, kontrollerte studier på området, også når det gjelder kognitive bivirkninger.

Mitt doktorgradsprosjekt bygger på en nasjonal multisenterstudie. I en randomisert, kontrollert studie med 73 pasienter undersøkte vi i perioden 2008–13 effekten og de kognitive bivirkningene av elektrokonvulsiv terapi ved terapieresistente bipolare depresjoner. Hovedfunnet er at dette er mer effektivt enn psykofarmaka i akutt-behandlingen (responsrate 73,9 % versus 33,3 %, $p = 0,014$). Kognitive vansker er

vanlig i denne pasientgruppen. Disse forverres ikke ved elektrokonvulsiv terapi med høyresidig unilateral elektrodeplassering, med unntak av den autobiografiske hukommelsen.

Avhandlingens hovedfunn støtter bruk av elektrokonvulsiv terapi ved behandling av bipolar depresjon, spesielt når målet er rask bedring av depressive symptomer. Funnene understreker viktigheten av å ta hensyn til den reduserte kognitive funksjonen i møte med pasienter med pågående bipolar depresjon. Avhandlingen er del av en større studie, der også langtidseffekten av begge behandlingsalternativene undersøkes.

Ute Kessler
ute.kessler@helse-bergen.no

Ute Kessler. Foto:
Anne Sidsel Herdlevær

Disputas

Ute Kessler disputerte for ph.d.-graden ved Universitetet i Bergen 28.11. 2014. Tittelen på avhandlingen er *Electroconvulsive therapy for bipolar disorder depression – effects on depressive symptoms and cognitive function.*